

BIULETYN

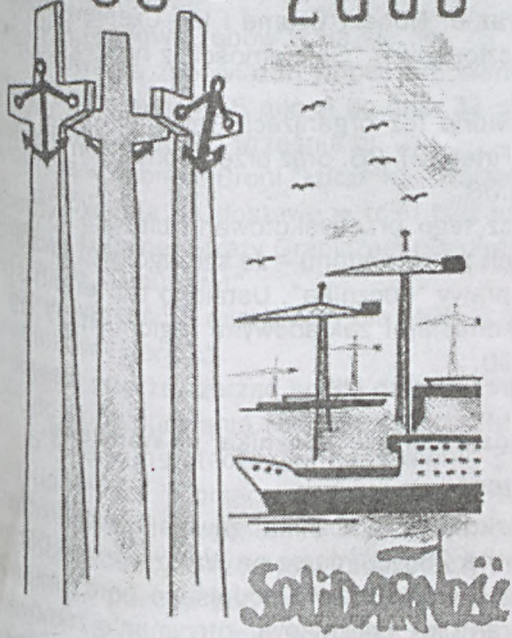
485

SOLIDARNOŚĆ

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

26.08.2000 r.

1980 = 2000

STRAJKOWY BIULETYN INFORMACYJNY ŻĄDANIA STRAJKUJĄCYCH ZAŁÓG

zakładów pracy i przedsiębiorstw reprezentowanych przez
Miedz Zakładowy Komitet Strajkowy
Miedz Zakładowy Komitet Strajkowy reprezentuje również załogi zakładów pracy
i instytucji, których funkcjonowanie jest niezbędne społecznie. Komitet ów ma
na celu doprowadzić do rozmów, które spełnią oczekiwania strajkujących załóg.

Jednym z pierwszych warunków rozpoczęcia rozmów jest odblokowanie wszystkich
telefonów. Żądania strajkujących załóg reprezentowanych przez Miedz Zakła-
dowy Komitet Strajkowy są następujące:

1. Akceptacja niezależnych od partii : pracodawców wolnych związków zawodowych,
wynikająca z ratyfikowanej przez PRL Konwencji nr 87 Międzynarodowej Organizacji
Pracy dotyczącej wolności związkowych.
2. Zagwarantowanie prawa do strajku oraz bezpieczeństwa strajkującym i osobom
wspomagającym.
3. Przestrzegać zagwarantowaną w Konstytucji PRL wolność słowa, druku i publika-
cji, a tym samym nie represjonować niezależnych wydawnictw oraz udostępnić środki
masowego przekazu dla przedstawicieli wszystkich wyznań.
4. a) Przywrócić do poprzednich praw:
- ludzi zwolnionych z pracy po strajkach w 1970 i 1976 r.
- studentów wydalonych z uczelni za przekonania.
b) Uwolnić wszystkich więźniów politycznych (w tym Edmunda Zadrożyńskiego, Jana
Kozłowskiego i Marka Kozłowskiego). c) Znieść represje za prze-
konania.
5. Podać w środkach masowego przekazu informacje o utworzeniu się Miedz Zakła-
dowego Komitetu Strajkowego oraz opublikować jego żądania.
6. Podjąć realne działania mające na celu wyrowadzenie kraju z sytuacji kryzyso-
wej poprzez:
a) podawanie do publicznej wiadomości pełnej informacji o sytuacji społeczno-
gospodarczej
b) umożliwienie wszystkim środowiskom i warstwom społecznym uczestniczenia w
dyskusji nad programem reform.
7. Wypłacić wszystkim pracownikom biorącym udział w strajku wynagrodzenie za okres
strajku jak za urlop wypoczynkowy z funduszu CRZZ.
8. Podnieść wynagrodzenie zasadnicze każdego pracownika o 2000 zł na miesiąc jako
rekompensatę dotychczasowego wzrostu cen.
9. Zagwarantować automatyczny wzrost płac równoległe do wzrostu cen i spadku war-
tości pieniądza.
10. Realizować pełne zaopatrzenie rynku wewnętrznego w artykuły żywnościowe a
eksportować tylko i wyłącznie nadwyżki.
11. Znieść ceny komercyjne oraz sprzączak za dewizy w tzw. eksporcie wewnętrznym.
12. Wprowadzić zasady doboru kadry kierowniczej na zasadach kwalifikacji a nie
przynależności partyjnej oraz znieść przywileje MO, SB i aparatu partyjnego po-
przez:
- zrównanie zasiłków rodzinnych
- zlikwidowanie specjalnych sprzedaży, itp.
13. Wprowadzić na mięso i przetwory kartri - bony żywnościowe (do czasu opanowania
situacji: na rynku).
14. Obniżyc wiek emerytalny dla kobiet do 50 lat a dla mężczyzn do lat 55 lub
przepracowanie w PRL 30 lat dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn bez względu na
wiek.
15. Zrównać renty i emerytury starego portfela do poziomu aktualnie wypłacanych.
16. Poprawić warunki pracy Służby Zdrowia, co zapewni pełną opiekę medyczną osobom
pracującym.
17. Zapewnić odpowiednią ilość miejsc w żłobkach i przedszkolach dla dzieci kobiet
pracujących.
18. Wprowadzić urlop macierzyński płatny przez okres trzech lat na wychowanie
dziecka.
19. Skrócić czas oczekiwania na mieszkanie.
20. Podnieść diety z 40 zł do 100 zł i dodatek za rozłake.
21. Wprowadzić wszystkie soboty wolne od pracy. Pracownikom w ruchu ciągłym i
systemie 4-brygadowym brak wolnych sobót rekompensować zwiększonym wymia-
rem urlopu wypoczynkowego lub innymi płatnymi dniami wolnymi od pracy.

Wolna drukarnia Stoczni Gdynia

druk bezpłatny

Miedz Zakładowy Komitet Strajkowy

Gdańsk, dnia 27 sierpnia 1980 r.

SOLIDARNOŚĆ
20 LAT 1980-2000

Z REGIONU

XX Rocznica powstania
NSZZ "Solidarność" – obchody centralne
Program:

30 sierpnia 2000 r. – Jubileuszowy XII KZD z udziałem delegatów i pocztów sztandarowych regionów.

31 sierpnia

– godz. 9-11.00 składanie wieńców i kwiatów przez delegację zakładów pracy, komisji zakładowych, krajowych sekcji branżowych, innych organizacji, stowarzyszeń, osoby prywatne;

– 11.00 – przybycie sztafet: Szlakiem Protestów Robotniczych (Stalowa Wola-Radom-Ursus-Gdańsk), Szlakiem Porozumień Sierpniowych (Jastrzębie-Szczecin-Gdańsk)

– 11.00 – zbiórka pocztów sztandarowych na ul. Doki

– 11.45 wprowadzenie pocztów sztandarowych do Stoczni

– 12.00-12.45 – składanie wieńców i kwiatów pod pomnikiem poległych stoczniowców przez stoczniowców Stoczni Gdańskiej, delegacje rządowe i parlamentarne, delegacje zagraniczne, zarządy regionów NSZZ "Solidarność", sekretariaty branżowe, krajowe stowarzyszenia, organizacje polityczne i społeczne.

Uwaga!

Zarząd Regionu informuje, że organizowany jest wyjazd (w nocy z 30 na 31.08.) autokarem na uroczystości rocznicowe 31.08. do Gdańska. Przewidywany koszt 25 zł/ osoba – stanowi to 50% kosztów ogólnych przejazdu, resztę pokrywa ZR. Pocztu sztandarowe oraz osoby zainteresowane uczestnictwem proszone są o kontakt ze skarbnikiem ZR Kazimierzem Staszewskim, tel. 36-251-61.

Regionalne obchody XX-lecia NSZZ "Solidarność".

31 sierpnia – przedstawiciele ZR złożą kwiaty pod kamieniem-pomnikiem upamiętniającym wydarzenia Czerwca'76.

Informacja

Uwaga ! Sekretarz ZR prosi Komisje Zakładowe o jak najszybsze wypełnienie i złożenie w ZR "Ankiet informacyjnych Komisji Krajowej".

Posiedzenie Zarządu Regionu – 24.08. 2000 r.

Posiedzenie ZR zdominowane zostało przez dwie główne sprawy – zapowiadany "marsz Łucznika na Warszawę" oraz przygotowania do obchodów centralnych (w tym jubileuszowego XII KZD) i regionalnych XX rocznicy powstania NSZZ "Solidarność".

Ustalono m.in., że w KZD weźmie oficjalna delegacja Regionu, a w niej: delegaci na KZD: Zdzisław Maszkiewicz, Zbigniew Dziubasik, Kazimierz Staszewski, Danuta Urbańczyk, Jan Rejczak, Jacek Zając, poczet sztandarowy regionu: Krzysztof Kośla, Tomasz Skoczek, Paweł Siedlecki, goście: Andrzej Belina, Maria Bartuła oraz o. Hubert Czuma i ks. Czesław Wala – honorowi członkowie "Solidarność" z naszego Regionu.

Omówiono też organizację regionalnych uroczystości na Firleju 27.08. oraz przed pomnikiem Czerwca'76 31.08.

Oprócz tego przedyskutowano bieżącą sytuację w zakładach pracy regionu – ze szczególnym uwzględnieniem sprawy "Łucznika". Ustalono też termin spotkania z Komisjami zakładowymi regionu na 7.09 – godz. 10.00.

Nie będzie marszu "Łucznika" na Warszawę, 24.08.2000.

Związkowcy z "Łucznika" zawiesili swój protest i planowany na 25.08. marsz na Warszawę. 24.08. po negocjacjach w Warszawie podpisano porozumienie, które gwarantuje "Łucznikowi" otrzymanie zamówień na broń od MON i MSWiA, utrzymanie zatrudnienia na poziomie ok. 1100 pod warunkiem m.in. podziału firmy na mniejsze spółki i otrzymanie do 31 sierpnia jednej zaległej pełnej pensji. Czynny udział w wywalczeniu porozumienia brał przewodniczący ZR senator Zdzisław Maszkiewicz.

Oto tekst tego porozumienia:

Porozumienie

Zawarte 24 sierpnia 2000 r. w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie pomiędzy przedstawicielami strony rządowej, reprezentowanymi przez wicepremiera Longina Komołowskiego, wiceministra gospodarki Henryka Ogryczaka, wiceministra MON Romualda Szeremietiewa, wiceministra skarbu Kamelię Sowińską, dyrektora Gabinetu politycznego MSWiA Marka Siwca, wiceprezesa ARP Stanisława Padykule oraz wiceprezesa KUP Roberta Chomę

a

przedstawicielami związków zawodowych reprezentowanych przez przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" Zbigniewa Cebulę, przewodniczącego NSZZ Pracowników Przemysłu

Elektromaszynowego Grzegorza Czyżniakowskiego, przewodniczącego AZZZ Młodych Zbigniewa Strzechę,

w obecności przedstawicieli Zarządu ZM "Łucznik" S.A.: prezesa Dariusza Szwagierka, członka zarządu Zygmunta Osóbki i sekretarza Rady Nadzorczej Grzegorza Świdzikowskiego oraz członka zarządu Fabryki Broni "Łucznik" – Radom sp. z o.o. Marka Woszczyńskiego.

Strona związkowa zawiesza przeprowadzenie planowanego na dn. 25-28 sierpnia protestu w formie marszu na Warszawę".

Strona rządowa zobowiązała się do:

1. Uregulowania zobowiązań wobec pracowników w kwocie co najmniej 1,5 mln zł do dnia 31 sierpnia br. i 1,5 mln zł do 10 września br.

2. Złożenia w Fabryce Broni "Łucznik" – Radom sp. z o.o. zamówienia na dostawę w roku bieżącym dla Komendy Głównej Straży Granicznej pistoletów maszynowych "Glauberyt"

3. Złożenia łączną wartość 8 mln zł oraz dla MON 3 tys. szt. karabinków "Beryl".

4. Podjęcia poprzez zarząd spółki działań zmierzających do kontynuowania restrukturyzacji ZM "Łucznik" S.A. a w ostateczności postawienia spółki w stan upadłości i przeprowadzenia przez syndyka regionalnie tego procesu.

5. Agencja Rozwoju Przemysłu zabezpieczy środki finansowe w postaci 250 tys. zł, które przekaże ZM "Łucznik" S.A. w formie pożyczki zabezpieczonej zastawem rejestrowym na centrach obróbczych, która to pożyczka zostanie przeznaczona w całości na pokrycie kapitału zakładowego spółki narzędziowo-remontowej "Łucznik" sp. z o.o., w której pracę najwięcej docelowo ok. 250 osób.

6. Zabezpieczenia i sędowania przez Ministra Gospodarki środków z CPMG dla Fabryki Broni "Łucznik" sp. z o.o. w roku bieżącym i latach następnych w stopniu ekwiwalentnym do uzyskiwanych dotychczasowych przez ZM "Łucznik" S.A.

7. KUP podejmie się renegotjacji kontraktu z władzami samorządowymi regionu radomskiego, pod kątem zatrudnienia zwalnianych ok. 400 pracowników ZM "Łucznik" S.A.

8. Podjęcia działań zmierzających do zagwarantowania zatrudnienia przez zarząd Fabryki Broni "Łucznik" sp. z o.o. na poziomie ok. 650 osób niezwłocznie po wejściu syndyka.

9. Działania zmierzających do zagwarantowania współpracy i kooperacji Fabryki Broni "Łucznik" sp. z o.o. z innymi spółkami zależnymi "Łucznik" sp. z o.o.

Knebel dla Radia Radom cd.

Jak już pisaliśmy w "Biuletynie" 8 sierpnia Zarząd Miasta Radomia zdecydował o zerwaniu z Radom Media umowy ws. produkcji programu dla Radia Radom i wyłączeniu jego nadajnika. Z polecenia Zarządu Miasta Radomia o godz. 15.23 tego dnia została przerwana emisja programu radiowego nadawanego przez samorządową rozgłośnię radiową. Od tej chwili na paśmie 106,9 MHz zamiast dotychczasowych audycji radiowych nadawana jest tylko i wyłącznie muzyka. W ubiegłym tygodniu ZRM powołał też nową spółkę, która ma zamiast Radom-Media zająć się produkcją programu Ra-Ra.

Kolejnym krokiem ZRM jest pozbawienie pracy dziennikarzy i pracowników obsługi rozgłośni Ra-Ra – dostaną oni od września wypowiedzenia umów o pracę. Tymczasem, jak dowiedzieliśmy się 24.08., Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji anulowała swoją decyzję ws. cofnięcia gminie koncesji na nadawanie programu Radia Radom. Warunkiem jest jednak, by nowy producent programu zagwarantował niezależność dziennikarską rozgłośni.

Turniej piłki plażowej z okazji XX rocznicy powstania NSZZ "Solidarność" o Puchar Przewodniczącego Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska Senatora Zdzisława Maszkiewicza,

Przysucha 19.08.2000 r.

Fot.1 Uczestnicy i organizatorzy turnieju z senatorem Maszkiewiczem

W Turnieju wzięło udział 18 drużyn z Przysuchy, Szydłowca, Wieniawy, Odrzywołu, Radomia, Bodzanic, Opoczna.

I miejsce i Puchar Senatora zajęła drużyna z Chemoremontu Radom w składzie Jedynak.

- Wlazło (za brak imion przepraszamy!)
 II miejsce i Puchar Alte Leipziger Hestia- drużyna Zagłoba II w skł. Piotr Marszałek, Jarosław Auguściak;
 III miejsce i Puchar Przewodniczącego TKK Przysucha – drużyna Zagłoba II w skł. Krzysztof Kuczyński, Dominik Kuczyński;
 IV miejsce i Puchar – drużyna Oldboje-Przysucha w skł. Marian Marosek, Mirosław Pilipczuk;
 Najlepszym zawodnikiem turnieju został Krzysztof Jedynak (Radom).
 Najstarszym zawodnikiem był Czesław Auguściak (52 l., Opoczno)
 Najmłodszym – Dominik Kuczyński (13 l., Radom).
 Zawody zakończyło wspólna zabawa przy ognisku.

Fot.2 Zwycięzcy turnieju od prawej zdobywcy I,II,III,IV miejsca.

Piotr Marszałek

□ Pomnik dla zapomnianych

Jeden z pierwszych w Polsce monumentów upamiętniających "żołnierzy wyklętych" – członków antykomunistycznego podziemia walczących o wolność Polski w latach 1945-1954 – stanie niebawem przed kościołem garnizonowym w Radomiu. Odświeżenie monumentu nastąpi 17 września.

Pomnik ma upamiętniać żołnierzy organizacji WIN ze zgrupowania majora Franciszka Jaskulskiego – "Zagończyka". To oni w latach 1945-1954 zwalczali komunistyczny reżim na ziemi radomskiej.

Budowę pomnika zainicjowali działacze radomskiego oddziału Ligi Republikańskiej. Działacze LR chcieli początkowo, by stanął w Kolonii Wawrzyszów - miejscowości, gdzie zginął zamordowany skrytobójczo przez współpracownika UB jeden z najbardziej znanych partyzantów ziemi radomskiej - porucznik Aleksander Młyński "Dragal". Inicjatorzy budowy pomnika doszli jednak do wniosku, że lepszym miejscem dla monumentu upamiętniającego nie tylko "Dragala", ale już

wszystkich partyzantów antykomunistycznego podziemia, będzie stolica regionu - Radom. Biskup polowy Wojska Polskiego Sławoj Leszek Głódź zgodził się na postawienie pomnika przed kościołem garnizonowym. Teraz przedstawiciele Ligi czekają na akceptację swych zamierzeń przez konserwatora zabytków.

Pomnik stanie po lewej stronie Grobu Nieznanego Żołnierza. Autorem monumentu jest radomski rzeźbiarz Marek Szczepanik. Pomnik wyobraża zrywającego się do lotu orła, wspartego na WIN-owskim mieczu. Na cokole zostały wyryte nazwiska wszystkich dowódców oddziałów partyzanckich.

Pieniądze na budowę pomnika zbiera Fundacja "Pamiętamy". Czytelniczki "Biuletynu" pamiętają zapewne, że w grudniu ub.r. organizowała ona w tym celu koncert z udziałem m.in. Przemysława Gintrowskiego. Dochód z imprezy został całkowicie przeznaczony na budowę monumentu.

Fundacja prosi wszystkich chętnych o wsparcie swojej inicjatywy. Osoby, które chciałyby pomóc, mogą dokonywać wpłat na konto: Fundacja "Pamiętamy" ul. Kopernika 6 m 6. 00-367 Warszawa. Bank Współpracy Europejskiej S.A. I O/W-wa, 13001010-2000145-27005-0-0.

Z PRAC KK

KOMUNIKAT

21 sierpnia 2000 r. w Gdańsku odbyło się posiedzenie prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność".

Prezydium KK dokonało rejestracji Międzyzakładowych Komisji Koordynacyjnych przy Regionalnych Dyrekcjach Lasów Państwowych w Olsztynie i Katowicach oraz Sekcji Krajowej Pracowników Polskiej Akademii Nauk NSZZ "Solidarność".

Podczas posiedzenia prezydium KK negatywnie zaopiniowało rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych wskazując, iż proponowana zmiana podstawy opodatkowania nieruchomości, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, z powierzchniowej na wartościową, wraz z zmianą stawki z kwotowej na procentową, jest przedwczesna. Zwiększenie opłat od budynków związanych z działalnością gospodarczą spowoduje wzrost kosztów w tej działalności i tym samym będzie działaniem sprzecznym z przyjętą przez rząd strategią działania na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy.

Pozytywnie zaopiniowano projekty Ministra Pracy i Polityki Społecznej: ustawy o zmianie ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz rozporządzenia ws. szczególnych zasad orzekania o stopniu niepełnosprawności.

Prezydium KK negatywnie zaopiniowało rządową propozycję kształtowania wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na rok 2001 uznając, że przed przystąpieniem do negocjacji na temat płac w 2001 roku należy rozwiązać problem zrekomensowania zaniżonych wynagrodzeń pracowników państwowej sferze budżetowej, wynikającego z przyjęcia zbyt niskiego pro-

gnozowanego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w ustawie budżetowej na rok bieżący.

W trakcie posiedzenia członkowie prezydium KK spotkali się z przedstawicielami Krajowej Sekcji Pożarnictwa, którzy zreferowali przebieg jubileuszowego Walnego Zebrania Delegatów KS Pożarnictwa oraz omówili aktualną sytuację w tej branży.

Przygotowano również projekt porządku obrad Komisji Krajowej, które odbędą się 22 sierpnia br. w Gdańsku.

Dariusz Wasielewski
 rzecznik prasowy KK NSZZ "Solidarność"

* ROCZNICE * ROCZNICE * ROCZNICE *

Od Redakcji: W poprzednich numerach "Biuletynu" rozpoczęliśmy druk artykułów dotyczących ważnych rocznic narodowych. Jednym z nich był tekst o wydarzeniach lipca 1980 r., które były zapowiedzią Sierpnia '80.

prezentujemy skrócony opis historyczny – a więc suchy i pozbawiony emocji - tamtych wydarzeń.

SIERPNIOWA LAWINA

15 lipca 1980 r. obnażył całkowite nieprzygotowanie komunistów do reakcji na masowe ruchy społeczne. Łatwy sukces, w postaci stłumienia protestów robotniczych w 1976 r., uspił "czujność partyjną". Ustępstwa dla strajkujących w Lublinie i Świdnicy ośmieliły społeczeństwo i uruchomiły, po raz pierwszy na taką skalę od 1956 r., lawinę wydarzeń, które miały zachwiać systemem komunistycznym w Polsce, a następnie w całej Europie Środkowo-Wschodniej.

Wydarzenia w Polsce centralnej i Małopolsce zdezynterylowały i skłóciły komunistów.

Władze biernie oczekiwały dalszego biegu wydarzeń, licząc na wyczerpanie się energii strajkowej. We wrześniu PZPR tworzyło się wiele grup i grupki, które miały rzucić społeczeństwu jako kozła ofiarnego ekipę Gierka – ratunkiem miał być tak jak w 1970 roku "manewr personalny".

Jak kostki domina

okazało się jednak, że rachuby te są płonne. W

kraju tworzyły się nowe "ogniska strajkowe". Po zakończeniu 19. VII strajku w Lublinie, a 23. VII w Hucie Stalowa Wola, kolejnym centrum strajkowym stał się niespodziewanie Ostrów Wielkopolski. W końcu lipca fala strajkowa coraz silniej obejmowała Dolny Śląsk, a także wkraczała na Wybrzeże Gdańskie - 29 i 30. VII strajkował port w Gdyni. 4. VIII nowym ośrodkiem strajku stała się Łódź. Od 11. VII przez trzy dni strajkowali pracownicy komunikacji miejskiej w Warszawie, co dało ogromny odzew w innych regionach Polski – paralizu komunikacyjnego stolicy nie dało się już zatuszować. Strajki te nie osiągnęły takiego wymiaru jak strajk lubelski. Władze zachowywały się ustępliwie w sprawach płacowych. Formy organizacji i żądania robotników były podobne jak w poprzednich wystąpieniach.

Kulminacyjnym momentem stał się dopiero strajk okupacyjny rozpoczęty 14. VIII w Stoczni Gdańskiej. Bezpośrednią jego przyczyną było zwolnienie z pracy Anny Walentynowicz, działaczki strajkowej z 1970 roku, czynnej w Wolnych Związkach Zawodowych. Niemal natychmiast uformował się komitet strajkowy z działaczem strajkowym 1970 roku i działaczem Wolnych Związków Zawodowych Lechem Wałęsą na czele. Komitet wysunął m.in. żądania przywrócenia do pracy w Stoczni Walentynowicz i Wałęsy, zbudowania pomnika ofiar grudnia 1970 roku, gwarancji bezpieczeństwa strajkujących, podwyżki płac o 2000 złotych i podwyższenia zasiłków rodzinnych do poziomu przyjętego w milicji. Strajkujący zorganizowali straż robotniczą, zamknęli teren Stoczni i wprowadzili prohibicję. Nieoczekiwanie dyrekcja zgodziła się tylko na trzy

nych zakładów przemysłowych. Ruch strajkowy ogarnął także dolnośląskie miedziowe Zagłębie Lubińsko-Głogowskie, Poznań, region Krosna, część wydziałów Huty Warszawa i liczne zakłady w całej Polsce.

29. VIII w nocy uzgodniono tekst porozumienia szczecińskiego i postanowiono podpisać je następnego dnia. Władzom spieszyło się teraz, bowiem treść porozumienia była dla nich łagodniejsza niż postulaty zgłaszane w Gdańsku. Liczyły na to, że zakończenie strajku w Szczecinie zahamuje rozwój ruchu strajkowego innych regionów oraz skłoni do ustępstw gdański MKS. 30. VIII rano w Szczecinie podpisano porozumienie, uzgodniono też podjęcie pracy w poniedziałek 1. IX.

Tekst szczeciński był względny sukcesem strajkujących. Komisji rządowej udało się zamieścić w nim sformułowania nadające się do różnych interpretacji. Dotyczyło to np. punktu o wolnych związkach zawodowych - pominięto formuły "wolny" czy "niezależny", pozostawiając jedynie „samorządny”. Przyjęte sformułowania nie mówiły o tworzeniu nowych związków zawodowych i pozostawiały otwartą możliwość interpretacji, iż chodzi o wybory w ramach dotychczasowych struktur, o ich przekształcenie. Wykrętne były punkty dotyczące spraw politycznych. Zapewniono wszystkim strajkującym, że nie będą represjonowani ani szykanowani "w związku z całokształtem prowadzonej działalności strajkowej", uzupełniono jednak to sformułowanie zastrzeżeniem: „z wyjątkiem popełnionych przestępstw politycznych”. Nie wytyczono jakichkolwiek kierunków ograniczenia cenzury, zadowolając się stwierdzeniem, iż "sposób realizacji ograniczenia działania cenzury PRL" będzie przedstawiony do 30.XI.1980 r.

Tylko nieliczne kwestie zostały rozwiązane. Do 17. XII. 1980 roku miano wybudować tablicę ku pamięci ofiar grudnia 1970 roku. Przyjęto zasadę przywrócenia do pracy ludzi zwolnionych za działalność strajkową w latach 70-tych.

Korzystniej przedstawiały się punkty dotyczące spraw ekonomicznych i socjalnych. Uzgodniono m.in. powszechną podwyżkę płac o jedną grupę zaszeregowania, podniesienie najniższych rent i emerytur oraz

podanie do wiadomości publicznej poziomu minimum socjalnego, a także zachowanie płac przez pracowników poszkodowanych na zdrowiu w związku z pełnią pracą. Bardziej mgliste obietnice dotyczyły wprowadzenia trzyletnich zasiłków macierzyńskich, zahamowania wzrostu cen, poprawy zaopatrzenia w mięso, wprowadzenia kartek, wolnych sobót.

Z punktu widzenia władz porozumienie szczecińskie było jednak spóźnione o kilka dni. 30. VIII. nie mogło ono zahamować ruchu strajkowego w kraju.

Kolejny szczebel - Gdańsk

30. VIII rozpoczęła się ostatnia faza rokowań gdańskich. Jagielski wiedział, że musi ustąpić. Wymógł jednak uwzględnienie w przyszłym porozumieniu sformułowania "o uznaniu kierowniczej roli PZPR w państwie". 31. VIII odbyło się w Gdańsku końcowe spotkanie komisji Jagielskiego i delegacji MKS-u. Jagielski usiłował jeszcze stawiać opór żądaniu natychmiastowego uwolnienia aresztowanych działaczy opozycyjnych, wedle przedstawionej przez MKS listy. Gdy delegacja strajkowa uzależniła od tego podpisanie porozumienia, cofnął się i w oficjalnym oświadczeniu zagwarantował zwolnienie następnego dnia. Po południu protokół parafowano, zaś wieczorem uroczystie podpisano. Scenę podpisania pokazała wieczorem telewizja. Następnego dnia, w poniedziałek 1. IX, zaczęły wracać do pracy załogi strajkujących zakładów Wybrzeża Gdańskiego i całej Polski, z wyjątkiem Górnego Śląska, który oczekiwał na rezultat odrębnych rozmów. Rozpoczęty tegoż dnia w Jastrzębiu. Górnośląskie pertraktacje miały jednak dotyczyć wyłącznie spraw górnictwa i regionu, gdyż obie strony uznawały porozumienia gdańskie.

Wywalczone w Gdańsku punkty szły o wiele dalej od tekstu szczecińskiego. A szczególnie ten: "Działalność Związków Zawodowych w PRL nie spełnia nadziei i oczekiwań pracowników. Uznaje się za celowe powołanie nowych, samorządnych związków zawodowych, które byłyby autentycznym reprezentantem klasy pracującej". Dalej przyjmowano zasadę "wielosobowej reprezentacji związkowych i pracowniczych". Zapowiedziano odpowiednie zmiany w ustawodawstwie. MKS stał się Komitetem Założycielskim nowych związków, zaś rząd zobowiązał się do stworzenia

Dr Sebastian Piątkowski

Dezorientacja aparatczyków czyli lipiec/sierpień 1980 w radomskich komunistycznych mediach

Początkowy okres wydarzeń, do których doszło w Polsce w lipcu i sierpniu 1980 r. zaskoczył całkowicie władze państwowe i partyjne. Strajki w zakładach przemysłowych, szeroki wachlarz żądań, obejmujących zarówno kwestie ekonomiczne, jak i dostęp do swobód demokratycznych, nieugięty charakter protestów - to czynniki postrzegane przez jednych jako początek ogromnych zmian, a przez innych jako przejaw wewnętrznego kryzysu kraju i zapowiedź jego destrukcji.

Radomscy rozgoroczeni

Wydarzenia sierpniowe wywarły ogromny wpływ na również na działalność aparatu partyjnego w województwie radomskim. Czytając dzisiaj publikowane wówczas na łamach oficjalnej prasy teksty, nie można nie zauważyć dominujących w nich akcentów. Pierwszym z nich była swoista "dezorientacja" terenu, zepchniętego na margines wydarzeń rozgrywających się w innej części kraju, pozostawionego przez Warszawę na pastwę atakujących go coraz silniej obywateli. Drugi czynnik to rozgoroczenie i często wyrażany pogląd, iż władze nie zasłużyły sobie na bardzo ostre, bezkompromisowe zarzuty. Trzeci wreszcie wątek to nadzieja, iż zachodzące przemiany przyczynią się do sanacji stosunków w partii i pozwolą jej lepiej rządzić krajem (o dzieleniu się władzą nie było oczywiście mowy). Doskonałym przykładem ilustrującym te zagadnienia jest tekst pod znamienym tytułem "Niezbędny nowy program działań", opublikowany we wrześniu 1980 r. w jednym z radomskich periodyków. *Spotykamy się - pisano w jednym z pierwszych akapitów - aby podjąć próbę poszukiwania odpowiedzi na wiele pytań, które każdemu z nas cisną się na usta. A przede wszystkim na te pytania, które można by sformułować w taki sposób: Jak się to po prostu stało? Dlaczego do tego, co dzisiaj przeżywamy, doszło? Dlaczego te obecne wydarzenia są tak bolesne i dramatyczne, w wyniku których tak wiele naszych wyobrażeń, oczekiwań, życiowych aspiracji i zamiarów, wydaje się, że legło w gruzach i to nagle? Dlaczego nie satysfakcja z tytułu trudnej pracy, wielkiego zaangażowania, oddania sprawie partii, nieliczenia się z czasem, spotyka nas dzisiaj, a spotyka nas natomiast gorycz i zawód?* Kwestie te rozważano na dziesiątkach i setkach narad, zebrań organizacyjnych, konferencji, spotkań - często z udziałem gości zapraszanych z Warszawy.

"Korzenie" z 1976 r.

Wielopłaszczyznowe działania władz, kampania propagandowa na łamach prasy i telewizji, próby dotarcia do różnych środowisk,

warunków ich rejestracji poza rejestrem oficjalnej Centralnej Rady Związków Zawodowych.

Władze przyznawały nowym związkom prawo opiniowania kluczowych decyzji społeczno-gospodarczych, jak zasad podziału dochodu narodowego oraz wynagradzania i polityki płac, wieloletnich planów gospodarczych, kierunków inwestycji zmian cen. MKS miał powołać ośrodek prac społeczno-zawodowych, który prowadziłby odpowiednie analizy i przygotowywał ekspertyzy oraz publikował wyniki swych badań. Nowe związki posiadałyby własne wydawnictwa. Władze zapewniały też udział przedstawicieli nowych związków w opracowaniu ustawy o związkach zawodowych.

Uznawano prawo do strajku i jego uwzględnienie „w ustawie o związkach zawodowych”.

Rząd wnieść miał do sejmu w ciągu trzech miesięcy projekt ustawy ograniczającej cenzurę. Padła też obietnica niedzielnej transmisji mszy przez radio.

Zadbano też o przywrócenie do pracy osób zwolnionych za udział w strajkach 1970 i 1976 roku. Taka procedura dotyczyła też usuniętych z uczelni studentów. Władze zobowiązały się bez zastrzeżeń do "pełnego przestrzegania swobody wyrażania przekonań w życiu publicznym i zawodowym". Uznano też zasadę doboru kadr kierowniczych wedle kwalifikacji i kompetencji, niezależnie od przynależności partyjnej.

Po podpisaniu porozumienia gdańskiego do rozwiązania pozostały tylko problemy górnośląskie. 3. IX podpisano w kopalni "Manifest Lipcowy" w Jastrzębiu kolejne porozumienie między delegacją rządową a Międzyzakładową Komisją Robotniczą.

Potem już "Solidarność".

(ppp)

odbywania konsultacji w zakładach pracy itp., były jednak uznawane powszechnie za wyłącznie charakterystyczne zabiegi na rzecz odzyskania poparcia społeczeństwa, krytykującego przedstawicieli władz za prywatę, karierowiczostwo, korupcję. *Nie przypadkowo stwierdzano - atakuje się różnych ludzi, którzy zajmują stanowiska kierownicze w aparacie gospodarczym. Po prostu to nie o tych ludzi chodzi, ale o partię, żeby ją w opinii społecznej skrytykować. Nie wolno, choć są takie przypadki jednostkowe, uogólniać ich na wszystkich. Bo nie wszyscy zrobili karierę i nie wszyscy się wzbogacili, tak, jak można byłoby sobie wyobrazić. Natomiast mamy sporą listę ludzi, którym warto byłoby zajrzeć - za co i z jakiego tytułu w Radomiu i w województwie wybudowali szereg rzeczy, załatwili szereg spraw. Co ciekawe, uznawano jednak, iż pomimo gorącej atmosfery w kraju wydarzenia sierpniowe przebiegają w Radomiu i województwie znacznie łagodniej, niż w innych regionach. Pisząc o źródłach tego zjawiska wspomniano najczęściej o "Radomskim Czerwcu '76", mając prawdopodobnie na myśli - choć nigdy nie pisząc tego jednoznacznie - represje, jakie spadły wówczas na miasto.*

Strajki skrytykowane

Prasa nie szczędziła krytyki dla wysuniętych w czasie strajków postulatów, koncentrując się na jej zdaniem wygórowanych, a niejednokrotnie wręcz nie-realnych, żądaniach ekonomicznych. Znaczący wydaje się fakt, iż unikając rozważań na temat możliwości ich spełnienia, niemal zawsze poruszano kwestię, iż podwyżki płac mają objąć tylko osoby uczestniczące w strajkach, z pominięciem osób ustosunkowanych do nich biernie, lub nawet negatywnie. Krytyce tej "niesprawiedliwości" towarzyszyły zapewnienia, iż wszyscy obywatele muszą być traktowani według tych samych kryteriów. Zapewnić to miała nowa ekipa Stanisława Kani. Z obłożnie chorem - według oficjalnej wersji - Edwardem Gierkiem, miały odejść w przeszłość wszystkie negatywne zjawiska w działaniach partii, począwszy od czytania tekstów z kartki w trakcie zebrań, aż po modę na masowe wręczanie legitymacji partyjnych. W artykule pt. "Potrzebna ofensywność partii", nie ukrywano jednak, iż dla przywrócenia spokoju niezbędne są poważne zmiany mentalności i obniżenie wygórowanych nadziei społeczeństwa (zwłaszcza młodych robotników organizujących strajki na Wybrzeżu) na ży-

cie według standardów zachodnioeuropejskich. *Powinniśmy nieco samokrytycznie - pisano - spojrzeć na naszą pracę z młodzieżą, pod jednym zwłaszcza kątem. Otóż, czy myśmy, zwłaszcza przez bardzo niefrasobliwą politykę propagandową, z zwłaszcza filmową w telewizji, w kinematografii, nie doprowadzili do zbyt niego rozszerzenia aspiracji tej młodzieży? Przecież prawda jest w gruncie rzeczy taka, że każdy z tych młodych ludzi chciałby żyć co najmniej tak, jak w RFN, ale oczywiście nie w grupie gasterbeiterów, a w grupie tych najlepiej sytuowanych robotników, nie licząc się z tym, jakie są możliwości naszego kraju. Możliwości te uznawano za bardzo skromne, krytykując jednocześnie osoby przerywające pracę i pogłębiające w ten sposób i tak już bardzo silny kryzys gospodarczy.*

Optymizm nad przepaścią

Optymizm w patrzeniu w przyszłość widoczny jest w większości ówczesnych artykułów prasowych. Przerwanie strajków, podjęcie pracy i "zaciśnięcie pasa" miało, w połączeniu z wewnętrznymi przeobrażeniami w partii, zapewnić powrót do normalnego stanu i dać społeczeństwu perspektywę na dalszą poprawę sytuacji. Dla osób mających wątpliwości co do programu władz, kierowano już wówczas ostateczny argument, a mianowicie widmo radzieckiej agresji na kraj. Często pojawiał się on na łamach radomskiej prasy w sposób zakamuflowany, ale już w następnym miesiącu po podpisaniu porozumień sierpniowych został wyrażony otwarcie: *Również w innych krajach socjalistycznych występowały określone konfliktowe, kryzysowe sytuacje. Jak się skończył konflikt na Węgrzech - pamiętamy. Jak się skończył konflikt w NRD w 1953 r. - pamiętamy. Jak się skończył konflikt czechosłowacki - pamiętamy. Przy wszystkich naszych zakreślonych trudnościach, do takiego rozwiązania partii naszej udało się nie dopuścić. (...) można traktować to jako wątpliwą pociechę, ale jest to niewątpliwie osiągnięcie naszej partii.* Głosy tego typu, zamiast ochładzać nastroje, ukazywały wyraźnie zależność Polski od wschodniego sąsiada. Niemalże nikt nie dostrzegł jeszcze wówczas, iż sierpień 1980 r. zapoczątkował wydarzenia, które w pewnej perspektywie miały wpłynąć również i na jego historię.

(Od redakcji: autor tekstu jest historykiem, pracownikiem Archiwum Państwowego w Radomiu. Tytuł i śródtytuły pochodzą od redakcji.)

POWSZECHNE UWŁASZCZENIE

14 lipca 2000 r. Sejm uchwalił ustawę o zasadach realizacji programu powszechnego uwłaszczenia obywateli RP

Majątek przeznaczony dla celów reprivatyzacji, nie jest dostępny dla uwłaszczenia. Osoby mające udziały w przedsiębiorstwach reprivatyzacyjnych nie są wyłączone z programu uwłaszczenia [art. 4 ustawy].

Uczestnictwo w programie uwłaszczenia jest całkowicie dobrowolne [art. 21].

W ramach uwłaszczenia bezpośredniego obywatele mogą otrzymać:

1. komunalne lokale mieszkalne [art. 14]

2. lokale mieszkalne stanowiące własność Skarbu Państwa [art.14]

3. lokale mieszkalne stanowiące własność przedsiębiorstw państwowych lub spółek prawa handlowego z udziałem ponad 50% Skarbu Państwa. [art.14]

4. lokale mieszkalne państwowych osób prawnych [art.14]

5. lokale mieszkalne oraz pomieszczenie gospodarcze przynależne do tych lokali, które były zamieszkiwane z tytułu pracy w byłych PGR, PGRyb lub gospodarstwach doświadczalnych PAN. [art.14]

6. lokale spółdzielcze (wolne od wszelkich długów) lokatorskie, na pisemne żądanie spółdzielcy i wpłaconiu 3% wartości rynkowej lokalu (art. 15)

7. umorzenie 50% zobowiązań z tytułu zaciągniętych do dnia 31 maja 1992 kredytów mieszkaniowych, o których mowa w ustawie z dnia 30.11.1995 o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych - dotyczy mieszkań lokatorskich, własnościowych i domów jednorodzinnych. Banki otrzymują za to akcje należące do Skarbu Państwa [art. 16]

8. lokale mieszkalne byłych przedsiębiorstw państwowych, a obecnie spółek prawa handlowego, w których Skarb Państwa ma mniej niż 50%. Rekompensaty dla osób prawnych z tego tytułu pokrywa Skarb Państwa akcjami (art. 17)

9. użytkowanie wieczyste na własność (działki zabudowane, nieruchomości rolne do 10 ha) o ile użytko-

wanie wieczyste trwało co najmniej 10 lat i użytkownik zamieszkuje w Polsce co najmniej 10 lat [art. 18]

10. 0,31 ha gruntu w klasie III dla byłych pracowników PGR, PGRyb lub gospodarstw PAN, którym przysługiwało prawo użytkowania na mocy układu zbiorowego [art. 19]

11. działki użytkowane na mocy Karty Nauczyciela [art.20]

12. Do uwłaszczenia bezpośredniego zalicza się również, każde przysporzenie majątkowe na mocy ustaw wymienionych w art.2 ust.2 w tym uczestnicy reprivatyzacji przedsiębiorstw obejmujący 15% akcji pracowniczych.

13. Uczestnictwo w jednej z form uwłaszczenia bezpośredniego nie wyklucza uczestnictwa w innej formie uwłaszczenia bezpośredniego. Natomiast wyklucza możliwość uczestnictwa w uwłaszczeniu pośrednim (wyjątki - działki PGR i nauczycielskie).

14. Uwłaszczenie pośrednie polega na otrzymaniu własności za pośrednictwem bonu uwłaszczeniowego. Bonem nie można handlować. [art.26]

15. Za bon uwłaszczeniowy można nabyć:

1. uczestnictwo w Narodowym Funduszu Uwłaszczeniowym

2. 20 ha przeliczeniowych nieruchomości rolnej, (tylko dla rolników i tybaków indywidualnych i byłych pracowników PGR lub PGRyb) [art.26].

Narodowy Fundusz Uwłaszczeniowy tworzony jest z majątku wydzielonego na ten cel w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. 7% akcji, każdej prywatyzowanej spółki, spółki i przedsiębiorstwa będące w gestii województwa akcje spółek będące własnością Skarbu Państwa, gdy SP posiada w spółce mniej niż 10%.

Ponadto na żądanie członka spółdzielni, któremu przysługuje własnościowe prawo spółdzielcze do lokalu mieszkalnego, do domu jednorodzinnego, spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego (w tym garaże) zamienia się to prawo we własność. Lokale muszą być wolne od długów i zobowiązań. (art.30).

Podobnie dotyczy to pracowni artystów oraz garaży i lokali o innym przeznaczeniu o ile nakłady na budowę takiego lokalu w pełnym zakresie poniósł najemca choćby nawet nie był członkiem spółdzielni lub ponieśli je jego poprzednicy prawni. Podobnie jest z miejscami postojowymi w wielostanowiskowym garażu.

PROGRAM XVIII Ogólnopolskiej Pielgrzymki Ludzi Pracy

Jasna Góra, 16-17 września 2000 r.

16.09., sobota

15.00 – otwarcie punktu informacyjnego

19.00 – msza św. na Szczycie, Apel Jasnogórski, a po nim Droga Krzyżowa.

17.09., niedziela

godz. 0.00 – msza św. w bazylice

1.00-5.00 – czuwanie prze Cudownym Obrazem Matki Boskiej

9.00 – wykład w sali Jana Pawła I, ks. Prof. Dr hab. Waldemar Słomka

10.00- wykład ze Szczytu, prof. Dr hab. Marek Ziółkowski

11.00 – uroczysta suma pod Szczytem

Abp Tadeusz Gocłowski
Krajowy Duszpasterz Ludzi Pracy

ZAPROSZENIE

Ludzi Pracy na XVIII Ogólnopolską Pielgrzymkę na Jasną Górę w dniach 16 i 17 września 2000.

Wielki Jubileusz Roku 2000 od Narodzenia Chrystusa nadaje treść wszystkim religijnym przeżyciom tego czasu. Lud Boży, pielgrzymujący przez ziemię do domu Ojca - to obraz Kościoła. Tegoroczna Pielgrzymka na Jasną Górę Ludzi Pracy będzie wielkim dziękczynieniem za przyjęcie Boga-Człowieka do ludzkości i za

podjęcie przez Zbawiciela Świata robotniczego trudu w Nazaretańskim domu. To wielkie dziękczynienie chcemy złożyć przez ręce Matki Boga-Człowieka – Maryi - naszej Jasnogórskiej Królowej

Tegoroczna Pielgrzymka Ludzi Pracy na Jasną Górę będzie miała dodatkowy wymiar. Chcemy podziękować Bogu za dwadzieścia zwycięskich lat polskiej i światowej "Solidarność". Minione dwudziestolecie to czas szczególnych zmagañ. Próba paraliżu narzuconą narodowi po stanie wojennym jeszcze bardziej nas zmobilizowała, zwłaszcza tych, którzy wzięli w swoje ręce losy bezkrwawej walki

z systemem komunistycznym. Krzyż, Kościół, miłość do Maryi to znaki rozpoznawcze autentycznego zaangażowania Polaków w solidarnościową walkę o wolność narodu i suwerenność państwa.

Analiza postulatów wysuniętych przed dwudziestu laty ukazuje, jak mądry i dalekowzroczny był głos Ludzi Pracy. Można powiedzieć, że dziś naród osiągnął wszystkie polityczne cele. Powstała jednak osiągnięcie celów ekonomicznych, a nade wszystkim walka o prawo do pracy i do bezpiecznej pracy dla każdego Polaka. Bez tego, polityczny sukces nie przekłada się na codzienną

Siostry i Bracia, chcemy o tym prosić Boga przez Maryję w dniach pielgrzymki. Zapraszamy wszystkich na Jasną Górę w dniach 16 i 17 września. Niech będzie ponowna manifestacja naszej wiary, miłości do Ojczyzny i także okazja do zamyślenia nad naszą dziś odpowiedzialnością za Ojczyznę. Chcemy wspólnie modlić się za Polskę w ważnych decyzji, od których gdzieś zależał chrześcijański kształt Polski.

BIULETYN INFORMACYJNY
NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"
ZIEMIA RADOMSKA

26 - 600 Radom
ul. Traugutta 52
tel. 36 25161, fax 36 238 04
Redakcja: Paweł PODLIPNIAK
tel. 360 - 03 - 38
Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu z Instytutu Wolnych Związków Zawodowych
egzemplar bezpłatny

Nasze konto: Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska
PKO BP I O/Radom 10204317- 4079 - 270 - 1 - 111